

Evaluation
for Financial
Feasibility
of Projects

การประเมินความเป็นไปได้ ด้านการเงินของโครงการ

รวี ลงกานี

การประเมินความเป็นไปได้
ด้านการเงินของโครงการ

การประเมินความเป็นไปได้ ด้านการเงินของโครงการ

รวี ลงกานี

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2563

300.-

รวี ลงกาณี

การประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการ / รวี ลงกาณี

1. การบริหารโครงการ.
2. การศึกษาความเป็นไปได้.
3. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ.
4. ต้นทุนและประสิทธิผล.
5. การจัดการ.

658.404

ISBN 978-974-03-3910-6

สปจ. 2380

assdunคำวิชาการ สู่สังคม
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว
การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2563

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา

ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

หัวหมาก โทร. 0-2374-1378 โทรสาร 0-2374-1375

ม.เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จ.นครราชสีมา โทร. 0-4492-2662-3 โทรสาร 0-4492-2664

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

และเครือข่าย

ร้านค้าติดต่อ แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1377

กองบรรณาธิการ : ทิพวรรณ โหละสุด

ออกแบบปก : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปเล่ม : กิตติกร สุรางค์

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CUB6205-009)

โทร. 0-2218-3562-3 โทรสาร 0-2218-3547 www.chulapress.chula.ac.th

แต่ คุณอา
เยราม ลงกานี
ผู้ขยายความหมายของ “ความเป็นไปได้” ให้กับเราทั้งครอบครัว

To my uncle
Jairam Lonkani
who has extended the meaning of “feasibility” for all of us

คำนำ

คำว่า ‘ความเป็นไปได้’ มาจากภาษาละตินว่า Potes หรือ Posse หมายถึง “มีพลัง” การประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการจึงเป็นการพิจารณาถึงพลังที่จะขับเคลื่อนโครงการสู่ผลสัมฤทธิ์ตามความประสงค์ การประเมินความเป็นไปได้เปรียบเหมือนกับการจัดเตรียมแผนที่ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเดินทางสำรวจประเด็นความเป็นไปได้ในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ โอกาสทางการตลาดที่เป็นกลางอย่างเที่ยงธรรม ความเป็นไปได้ในทางเทคนิคที่ครอบคลุมกระบวนการอันหลากหลาย ความเหมาะสมของโครงการลงทุนที่มีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ประเด็นสำคัญที่เป็นหัวใจของการศึกษาความเป็นไปได้คือมิติในทางการเงิน รวมถึงความเสี่ยงที่อาจพบ เพราะนั่นหมายถึงการก้าวข้ามเขตแดนของความคุ้มค่าและบ่งบอกได้ถึงความอยู่รอดยืนยาวของธุรกิจ

ข้อมูลจากหนังสือนี้จะให้คำตอบถึงแนวทางการประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเริ่มจากพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นในการวิเคราะห์โครงการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ค่าของเงินกับเวลา ต้นทุนเงินทุน ซึ่งจะเป็นชุดความรู้ที่ต้องใช้เพื่อการประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ และหาคำตอบว่าโครงการลงทุนนั้นสมควรถูกเลือกมาลงทุนหรือไม่ รวมถึง ประเมินว่าโครงการที่ลงทุนนั้นจะมีความเสี่ยงจากสาเหตุใดบ้าง โดยใช้ศาสตร์ด้านการในการศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ด้านการเงินอันประเด็นหลักของพลังที่ต้องใช้เพื่อการเดินทางให้บรรลุจุดหมาย หนังสือนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาเกี่ยวกับการทำธุรกิจ ตลอดจนผู้มีหน้าที่วิเคราะห์เพื่อตัดสินใจลงทุน ทำให้เข้าใจหลักคิด แนวทาง และวิธีการของการประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการ เหมือนกับการมีทั้งแผนที่ และมีพลังขับเคลื่อน

ผมขอขอบคุณทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ขอขอบคุณ คุณจาตุรงค์ อธิธิประภากุล นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูลและตัวอย่างประกอบสำคัญ ขอขอบคุณนักศึกษาปริญญาตรี สาขาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ ได้แก่ คุณธนกร ศิริพงษ์โรจน์ และ คุณภัทรานิษฐ์ สิงห์ใจ ที่ช่วยในด้านการจัดพิมพ์ และขอขอบคุณกองบรรณาธิการของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ และจัดพิมพ์ให้เป็นหนังสือ การประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการ ที่ผู้อ่านกำลังถืออยู่นี้

ผมขอขอบคุณ คณบดี คณะบริหารธุรกิจ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวุฒิ บุรณพิร และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้ร่วมกันสร้างให้บรรยากาศการทำงานวิชาการในภาควิชาการเงินของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เต็มไปด้วยมิตรภาพที่งดงาม

ขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวทุกท่านที่มีส่วนในการสรรค์สร้างพลังทางกายและทางใจเพื่อใช้ในการเขียนหนังสือนี้

รวี ลงกาณี

มกราคม 2563

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1	การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ	1
	ความหมายของความเป็นไปได้	3
	ปัจจัยความสำเร็จของการทำธุรกิจ	4
	เตรียมตัวประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ	7
	สรุป	11
บทที่ 2	ภาพรวมการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการลงทุน	13
	มิติของความเป็นไปได้	13
	กระบวนการประเมินโครงการลงทุน	15
	ความเป็นไปได้ของโครงการ	16
	ความเป็นไปได้ระดับมหภาคของการดำเนินโครงการ	18
	ความเป็นไปได้ด้านการตลาด	26
	ความเป็นไปได้ด้านเทคนิคและการผลิต	35
	ความเป็นไปได้ด้านการจัดการ	36
	ความเป็นไปได้ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	37
	ความเป็นไปได้ด้านการเงิน	37
	โครงการลงทุน	42
	ประเภทของโครงการ	42
	สรุป	46
บทที่ 3	มูลค่าของเงินตามเวลา	47
	มูลค่าของเงินเปลี่ยนแปลงตามเวลาที่เปลี่ยนไป	47
	การคิดดอกเบี้ยแบบทบต้น	48
	พหุคูณจากการคิดดอกเบี้ยแบบทบต้น	49
	การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของเงิน (Present value : PV)	53
	การคำนวณมูลค่าของเงินในอนาคต (Future value : FV)	55
	มูลค่าเงินประจำแต่ละงวดเท่ากันและต่อเนื่อง	57
	การคำนวณมูลค่าเงินอนาคตจากเงินประจำชำระทุกงวด	60

กระแสเงินสดที่เกิดขึ้นประจำทุกงวดไม่สิ้นสุด	62
จำนวนครั้งของการทบทวน	63
คำนวณเงินของธุรกิจที่ได้รับให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน	64
สรุป	68
บทที่ 4 ต้นทุนเงินทุน	69
แนวคิดของต้นทุนเงินทุน	69
ค่าเสียโอกาสของเงิน	70
ทำความเข้าใจต้นทุนเงินทุนของการทำธุรกิจให้ถูกต้อง	73
แหล่งเงินทุนและต้นทุนของเงินทุน	76
ต้นทุนของเงินทุนที่ได้จากการกู้	77
ต้นทุนของเงินทุนที่ได้จากเงินเจ้าของ	79
การคำนวณต้นทุนเงินทุนที่มาจากเงินเจ้าของ	81
สรุป	88
บทที่ 5 การประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ	89
แนวคิดการประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ	89
กระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องในการประเมินโครงการ	90
การประมาณค่ากระแสเงินสดหลังเกิดโครงการ	92
การวิเคราะห์ผลกระทบต่อโครงการรูปแบบอื่น	96
การประเมินการลงทุนในภาคปฏิบัติ	101
การคำนวณกระแสเงินสดอิสระเพื่อประเมินโครงการ	103
สรุป	111
บทที่ 6 การประเมินความคุ้มค่าโครงการ	113
วิธีประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินโครงการลงทุน	114
วิธีผลตอบแทนตามราคาบัญชีเฉลี่ย	115
วิธีระยะคืนทุน	118
วิธีระยะคืนทุนคิดลด	121
วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ	123
วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	127
วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนปรับค่า	131
วิธีดัชนีผลกำไร	134
การประยุกต์ใช้วิธีการประเมินค่าโครงการในกรณีพิเศษ	135
การวิเคราะห์ด้วยแผนภูมิมูลค่าปัจจุบันสุทธิ	135

วิธีประเมินการลงทุนในโครงการกระแสเงินสดไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	143
วิธีการประเมินค่าโครงการกรณีที่มีทรัพยากรจำกัด	149
กรณีศึกษาการวิเคราะห์โครงการ	152
สรุป	162
บทที่ 7 การประเมินความเสี่ยงโครงการ	163
ประเภทของความเสี่ยงในการลงทุนของโครงการ	164
วิธีการประเมินความเสี่ยงของโครงการ	165
การวิเคราะห์ความไว	166
การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	169
การวิเคราะห์สถานการณ์	172
กรณีศึกษา บริษัทรถยนต์มือสอง จำกัด	176
สรุป	193
บทที่ 8 การประเมินการลงทุนที่ให้สิทธิในสินทรัพย์จริง	195
สิทธิในสินทรัพย์จริงของโครงการ (Real Options)	195
ทางเลือกจังหวะเวลาลงทุน	197
ทางเลือกการขยายเงินลงทุน	197
ทางเลือกยุติโครงการ	198
ทางเลือกการเปลี่ยนแปลงโครงการตามสภาวะแวดล้อม	198
การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการโดยคำนึงถึงสิทธิในสินทรัพย์จริง	199
การคำนวณราคาอปชันโดยใช้โปรแกรมสเปรดชีต	203
มูลค่าของสิทธิในการประเมินความเป็นไปได้โครงการ	205
สรุป	207
บทที่ 9 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโครงการ	209
โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน	212
ความเป็นมาของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	213
สรุป	216
บทที่ 10 บทสรุป	217
บรรณานุกรม	221
ดัชนี	223
ประวัติผู้เขียน	227

บทที่

1

การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ

ธุรกิจใหม่เกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมากทุกวันและนับวันเรื่องราวของการธุรกิจใหม่จะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น มหาวิทยาลัยแทบทุกแห่งมีการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจใหม่ หน่วยงานของภาครัฐต่างสนับสนุนการตั้งธุรกิจใหม่กันทุกรูปแบบ เราจะได้ยินศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนธุรกิจ วิสาหกิจขนาดย่อม หรือธุรกิจ Start-up กันบ่อยครั้งมากขึ้น การขับเคลื่อนให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ ขึ้นมาในระบบเศรษฐกิจเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาโดยตลอดเพราะธุรกิจเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเติบโตของระบบเศรษฐกิจได้อย่างดี ภาพที่เห็นได้ชัดของนโยบายสำคัญนี้คือการส่งเสริมให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

การเริ่มต้นจากศูนย์ถือเป็นความยากมากสำหรับเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของที่ไม่ได้มีความรู้ในการทำธุรกิจ ถ้าถามนักศึกษาที่จะจบการศึกษาในยุคก่อนนี้ว่าจบแล้วต้องการทำงานอะไร จะได้ยินคำตอบว่าทำงานในบริษัท X หรือธนาคาร Y ที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคง มีสวัสดิการดี แต่สำหรับนักศึกษาในยุคนี้คำตอบจะเป็นว่าอยากมีธุรกิจเล็ก ๆ เป็นของตัวเอง อยากเปิดร้านกาแฟ อยากทำคลินิกรักษาสัตว์ ฯลฯ ความอิสระในการทำงานจึงเป็นความฝันของหนุ่มสาวยุคนี้ ความฝันเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความค่าต่อตัวเองและต่อประเทศชาติ จึงทำให้แทบทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีนโยบายให้การสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการในลักษณะต่าง ๆ

การส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ หรือการเปิดธุรกิจใหม่ของเจ้าของกิจการรุ่นหนุ่มสาว นับว่าเป็นความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก ผู้บริหารของหลายประเทศเริ่มเกิดการเรียนรู้แล้วว่า

รากฐานที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมั่นคงไม่ได้อยู่การเติบโตของธุรกิจรายใหญ่ ๆ ไม่ก็รายในประเทศ แต่เป็นกลุ่มธุรกิจกลาง ๆ ที่เรียกกันว่าธุรกิจขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SME) รัฐบาลของแต่ละประเทศจึงหันไปพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจว่าเรื่องราวของการสนับสนุนให้เกิดธุรกิจใหม่และผู้ประกอบการใหม่ถึงได้เฟื่องฟูมากในยุคนี้

ในความเป็นจริงความฝันของหลายคนอาจไม่ได้สวยหรูเหมือนที่ตั้งใจไว้ สถิติการจัดตั้งธุรกิจใหม่แสดงให้เห็นข้อมูลสำคัญว่า บรรดาธุรกิจที่เริ่มต้นขึ้นมานั้นร้อยละ 10 เท่านั้นที่เป็นธุรกิจที่ประสบความสำเร็จซึ่งจะอยู่รอดต่อไป ส่วนอีกประมาณร้อยละ 90 ไม่ประสบความสำเร็จและต้องล้มเลิกการทำธุรกิจไป และสำหรับธุรกิจที่ดำเนินงานต่อไปได้นั้นมีเพียงร้อยละ 65 ที่จะอยู่พ้นปีที่สาม และมีเพียงร้อยละ 35 เท่านั้นที่อยู่ได้เกิน 10 ปี ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าการตั้งธุรกิจใหม่นั้นมีความเสี่ยงและมีโอกาสล้มเหลวสูง

การทำธุรกิจในยุคสมัยที่ผ่านมานั้นมีส่วนผสมของความสำเร็จที่สำคัญคือความขยัน การออม และโชค ถึงแม้ว่าปัจจัยเหล่านี้จะยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำธุรกิจในยุคปัจจุบันแต่ปรากฏว่าความขยันและเงินลงทุนเพียงอย่างเดียวนั้นไม่ได้เป็นกุญแจความสำเร็จของธุรกิจแล้ว โชคซึ่งเคยเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จสำหรับธุรกิจในอดีต มีความสำคัญน้อยลงและอาจใช้ไม่ได้สำหรับยุคปัจจุบัน หรือแม้กระทั่งเงินที่เพียงพอต่อการเริ่มทำธุรกิจอย่างเหลือเฟือก็ไม่ได้เป็นเครื่องประกันความสำเร็จ ถ้าสามสิ่งข้างต้นไม่ได้เป็นเครื่องหมายรับประกันความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจใหม่ ๆ แล้วอะไรคือส่วนประสมสำคัญที่ว่านี้ คำถามสำคัญที่ควรต้องรู้ก่อนการประกอบธุรกิจใหม่ของทุกโครงการคืออะไรกัน

คำตอบของคำถามนี้คือ ผู้ประกอบการต้องมีความรู้เพียงพอในการทำธุรกิจ ถึงตรงนี้อาจมีคนแย้งว่า เจ้าของธุรกิจรุ่นใหม่บางคนไม่จบมหาวิทยาลัยก็ยังสามารถประสบความสำเร็จได้ ไม่เห็นจะต้องเรียนอะไรให้มากก็ทำธุรกิจได้ จริงอยู่ที่การเจ้าของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จบางราย ไม่ต้องจบมหาวิทยาลัย ไม่ต้องจบการศึกษาสูง แต่ไม่ได้หมายความว่าคนเหล่านั้นไม่มีความรู้ ยุคปัจจุบันที่ข่าวสารความรู้ไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเสมอไปนั้นความรู้การทำธุรกิจสามารถได้รับจากอินเทอร์เน็ต หรืออ่านจากหนังสืออื่น ๆ ได้ทั่วไป ความรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเริ่มต้นของการทำธุรกิจยุคนี้

บทสรุปที่เห็นได้ชัดเจนมากคือความรู้กลายเป็นส่วนผสมสำคัญของการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ไม่ใช่เงินและความขยันเช่นในสมัยก่อน ความรู้สามารถเรียนได้หลายวิธีการด้วยกัน ธุรกิจยุคใหม่ต้องการผู้ประกอบการที่รู้วิธีการจัดการกับธุรกิจ รู้จักคาดการณ์ที่ใกล้เคียงความจริงมาก รู้จักการวิเคราะห์ รู้จักการบริหารคนที่ทำงานด้วยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยมีปัญหาน้อยสุด หรือรู้จักส่วนประสมการตลาดจึงต้องรู้ว่าทำอะไรให้สินค้าของตนเด่นในใจลูกค้าได้ เจ้าของธุรกิจในยุคนี้ต้องวางแผนกลยุทธ์ แผนการเงิน ฯลฯ เจ้าของธุรกิจยุคใหม่สามารถวางแผนอนาคตธุรกิจของตัวเองได้ชัดเจนมากขึ้นด้วยการจำลองสถานการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไม่ว่าจะในห้องเรียนหรือจากนอกห้องเรียนช่วยลดโอกาสความไม่สำเร็จของธุรกิจได้

สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขาของการบริหารธุรกิจแล้ว การวิเคราะห์เรื่องความเป็นไปได้โครงการถือเป็นการใช้ความรู้ทุกด้านที่เรียนมาประยุกต์ในการวิเคราะห์ เพราะความรู้ในการวิเคราะห์เพื่อทำธุรกิจนั้นต้องอาศัยความรู้ทั้งด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การตลาด การบัญชี และคณิตศาสตร์ นักศึกษาบางคนที่ยังเรียนวิชาการบริหารธุรกิจมาในลักษณะของวิชาที่อยู่แยกจากกันจึงมักมีปัญหาการรวมศาสตร์ต่าง ๆ เข้ามาใช้วิเคราะห์ หนังสือเล่มนี้จึงเป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นภาพการวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในประเด็นทางการเงินซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการตัดสินใจว่าควรทำธุรกิจนั้นหรือไม่ การวิเคราะห์ความเป็นไปได้จึงให้คำตอบได้ว่าคุ้มค่าหรือไม่ที่จะลงทุน

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของผู้ต้องการนับหนึ่งทางธุรกิจที่ต้องการเรียนรู้การเริ่มต้นทำธุรกิจอย่างเป็นระบบ ความรู้ในบางเรื่องอาจดูยากเกินไปบ้างแต่เชื่อว่าหากได้ทบทวนอย่างลึกซึ้งแล้วจะทำให้เข้าใจเนื้อหาที่มีประโยชน์นี้ได้ ถ้าหากความขยันกลายเป็นปัจจัยความสำเร็จของการทำธุรกิจในยุคที่ผ่านมาแล้ว ความรู้ที่ทำให้เจ้าของยุคใหม่เห็นภาพอนาคตธุรกิจตนและเตรียมการรับมือกับอนาคตธุรกิจของตนได้ก็น่าจะเป็นกุญแจสำคัญอีกประการหนึ่งของเริ่มต้นของธุรกิจ

ความหมายของความเป็นไปได้

คำถามที่เจ้าของธุรกิจถามตัวเองอยู่เสมอคือ ‘เราทำธุรกิจนี้ไปทำไม’ ‘คุ้มหรือไม่ที่เข้ามาทำธุรกิจนี้’ คำถามเหล่านี้มักผุดขึ้นมาเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญที่ต้องตัดสินใจในธุรกิจ เช่น กำลังตัดสินใจจะลงทุนทำธุรกิจใหม่ หรือกำลังตัดสินใจว่า จะไปซื้อที่ดิน เครื่องจักร อาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเพื่อขยายธุรกิจเดิมดีหรือไม่ บางรายอาจต้องตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าใหม่ ๆ ขึ้นมาดีหรือไม่ หรือคุ้มหรือไม่ที่จะลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ทันสมัยขึ้น เหล่านี้เป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจของผู้ประกอบธุรกิจอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นธุรกิจรายเล็กหรือธุรกิจรายใหญ่ ปัญหาอาจทวีความซับซ้อนขึ้นในกรณีที่เป็นการขนาดใหญ่ แต่ใจของนักธุรกิจยังมีอยู่บ้างที่ปัญหาเหล่านี้ยังพอมองหาทางออกที่สามารถทำได้ถ้าหากนักธุรกิจเป็นผู้ที่รู้จักขวนขวายและเอาใจใส่ในการเตรียมตัวเพื่อทำธุรกิจ คำตอบที่ต้องการทราบนี้ได้จากการวิเคราะห์ที่สำคัญมากนั้นคือการศึกษาดูถึงความเป็นไปได้ของการลงทุน

การทำธุรกิจที่ไม่ได้ศึกษาการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของการลงทุนทำให้ผู้ประกอบการลงทุนโดยอาศัยความรู้สึก ลงทุนโดยไม่มีทิศทาง และสุดท้ายก็อาจทำให้การลงทุนนั้นเกิดปัญหามากขึ้นนำไปสู่ความล้มเหลวของธุรกิจในที่สุด การแสวงหาคำตอบเมื่อต้องการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจหรือลงทุนใด ๆ นั้นต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลหลายด้านหลายส่วน เพื่อนำไปประมวลเข้าสู่คำตอบถึงความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจ ผลของคำตอบที่ได้จากการศึกษาในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการหรือผู้วิเคราะห์ต้องการทราบ

การทำธุรกิจหมายถึงการลงทุนที่ต้องใช้ทรัพย์สินเงินทอง และใช้ทั้งเวลาของชีวิตไปเพื่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยขึ้นมา รายได้หรือผลตอบแทนที่ดอกเบี้ยขึ้นมานี้จะคุ้มค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง หากผลตอบแทนที่ได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนแล้วก็ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องนำเงินจำนวนมาก รวมทั้ง

เวลาของชีวิตไปใช้กับธุรกิจ แต่การตอบคำถามให้ได้ว่าธุรกิจที่ต้องการทำนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ คงไม่เป็นเรื่องง่ายอีกเช่นกัน

ปัจจัยความสำเร็จของการทำธุรกิจ

ปัจจัยของการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จมีองค์ประกอบหลายอย่าง ถึงแม้จะระบุได้ว่าปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวมีอะไรบ้าง แต่ก็ไม่มีใครรับประกันได้ว่าถ้าทำตามสูตรนี้แล้วธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้ สูตรตายตัวของความสำเร็จในธุรกิจจึงไม่มีและไม่มีทางที่จะปรากฏได้ แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีการศึกษาใด ๆ ก่อนการทำธุรกิจ การทำธุรกิจที่มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ ตลอดจนศึกษาคาดการณ์ไปข้างหน้าถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นทำให้ผู้ดำเนินธุรกิจคาดคะเนปัญหาได้ล่วงหน้า และเตรียมหนทางแก้ไขปัญหานั้นได้ทันเวลา ธุรกิจที่เตรียมการล่วงหน้าจึงมีโอกาสของความสำเร็จสูงกว่า

ผู้ประกอบการหลายคนมีความคิดที่ไม่ถูกต้องหลายประการของการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ การเริ่มต้นที่ไม่ถูกต้องก็มักเป็นเหตุของความล้มเหลวที่ตามมา ความคิดไม่ถูกต้องดังกล่าว เช่น การมีเงินจำนวนมากทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น พอมีหนทางหาเงินเข้ามาบ้างก็ตัดสินใจเปิดธุรกิจขึ้นมาเลยโดยไม่ได้อาศัยศึกษาและวิเคราะห์ คิดแต่เพียงว่าสักพักก็คงเริ่มมีลูกค้าเข้ามาเหมือนกับร้านอื่น สุดท้ายก็ล้มเหลวเพราะลูกค้าที่เข้ามามีเหมือนกันแต่ไม่คุ้มค่างบเวลาและเงินที่ลงทุนไปเลย การปิดร้านก็มีค่าใช้จ่ายตามมาอีกมาก ผู้ประกอบการรายใหม่ก็ต้องล้มเลิกไป จึงไม่น่าแปลกใจกับข้อมูลทางสถิติที่พบว่าธุรกิจใหม่ที่ประกอบการมานั้นมากกว่า 70% ไม่สามารถประกอบการได้เนื่องจากธุรกิจที่ทำอยู่นั้นไม่ประสบผลสำเร็จเหมือนในความฝัน การทำธุรกิจที่ไม่มีการศึกษาความเป็นไปได้ด้านต่าง ๆ เช่น ไม่ศึกษาคู่แข่งให้ดี หรือไม่ศึกษารูปแบบให้ดี นั้นมีโอกาสแห่งการล้มเหลวสูง

หันมามองผู้ที่ทำธุรกิจอยู่แล้วดูบ้างก็จะพบลักษณะคล้ายกันว่าหลายคนไม่เคยได้คิดไว้วิเคราะห์เลยว่าธุรกิจที่ทำนั้นคุ้มหรือไม่ ทำไปแล้วก็นึกว่าธุรกิจตัวเองไปได้ดีเพราะมีลูกค้าเข้าร้านตลอด แต่พอมาคิดกำไรขาดทุนปรากฏว่าแทบไม่เหลือกำไรเลย ปัญหาของธุรกิจที่พบบ่อยคือขายได้แต่ไม่มีเงิน นี่ก็เป็นปัญหาของหลายคนอีกเช่นกัน เดิมทีการทำธุรกิจของคนทั่วไปมักเป็นไปตามสูตรสำเร็จ สูตรสำเร็จของการทำธุรกิจมักจะเป็นดังนี้คือเริ่มต้นด้วยการลงทุนจำนวนหนึ่งด้วยเงินเก็บที่มีมา พอมีเงินจากธุรกิจขึ้นมาได้บ้างก็เริ่มซื้อหรือลงทุนขยายกิจการต่อไปให้ใหญ่ขึ้น เช่น ไปซื้อที่ดิน อาคาร หรือเครื่องจักร แต่การลงทุนเพิ่มขึ้นนี้มักไม่ได้เป็นการนำเงินตัวเองไปลงทุนอย่างเดียวแล้ว เพราะปรากฏว่าเริ่มมีธนาคารที่อยากให้เงินกับธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ธุรกิจเล็ก ๆ ถูกแนะนำว่าเป็นธุรกิจที่ดีควรขยายการลงทุนเพิ่ม เจ้าของถูกขมว่าเครดิตดีธนาคารยินดีให้กู้ (แต่คิดดอกเบี้ย) จึงเริ่มใช้การกู้เงินเข้ามาทำธุรกิจ เวลากู้เงินมานั้นถ้าเศรษฐกิจดี ธุรกิจดี จะไม่ค่อยมีปัญหาอะไรมากนัก แต่ถ้าหากเศรษฐกิจกลายเป็นภาวะตกต่ำแล้วละก็ ผู้ประกอบการรายใหม่มักจะมีปัญหาต่าง ๆ ตามมามาก ตอนนี้ธนาคารที่เป็นเจ้าหนี้ก็เริ่มมาบอย ๆ แล้ว การมีหนี้สินจำนวนมากจากความล้มเหลวของการประกอบธุรกิจเป็นเรื่องที่น่ากังวลและ

ไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึงนัก ดังนั้น การทำธุรกิจให้มีโอกาสสำเร็จได้นั้นเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาอย่างจริงจังก่อนเริ่มทำธุรกิจ หรืออาจให้ผู้อื่นมาช่วยวิเคราะห์ให้ก็ได้ว่าธุรกิจที่อยากทำจะมีปัญหาหรือไม่ จะคุ้มค่าหรือไม่

โดยสรุปแล้ว จะเห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักเริ่มลงทุนทำธุรกิจกันโดยไม่ได้วางแผนหรือไม่ได้ศึกษาว่าธุรกิจที่คิดทำจะคุ้มค่าหรือไม่ ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจอยู่แล้วก็ไม่ค่อยได้คำนึงถึงว่าเงินที่นำไปซื้อสินทรัพย์ถาวร เช่น ดิเก้อ อาคาร เครื่องจักร หรือแผนการขยายธุรกิจไปนั้นจะคุ้มค่าหรือไม่ หลายคนย้อนถามกลับมาว่าทำไมผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจในยุคที่ผ่านมาไม่เคยต้องวางแผนอะไรทั้งสิ้นแต่ก็ยังสามารถทำธุรกิจจนร่ำรวยขึ้นได้ คำตอบคือในยุคที่ผ่านมานั้นสภาพแวดล้อมของการทำธุรกิจยังไม่มี ความซับซ้อน ไม่มีความผันผวนมากนักตลอดจนผู้แข่งขันก็ยังมีไม่มากนัก สถานะเช่นนี้ย่อมเอื้อต่อความสำเร็จของการทำธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ ได้ ในยุคเดิมนั้น แนวคิดการประกอบการคือการผลิตสินค้า การทำอะไรก็ได้ขึ้นมาจากนั้นก็จะมีคนเข้ามาซื้อแน่นอน แนวคิดเดิมจึงมองแต่เพียงการหาเงินมาลงทุนให้ได้ เมื่อมีเงินทุนก็สามารถประกอบธุรกิจได้แล้ว นั่นคือรูปแบบการทำธุรกิจในยุคเดิม

แต่ในยุคที่โลกเชื่อมต่อกันเร็วมากนั้น ลูกค้าเปลี่ยนไปแล้วเพราะมีทางเลือกมากมายในการซื้อสินค้า การแข่งขันสูงขึ้นเพราะมีคนทำ คนขายของอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันมากขึ้น ปัจจัยโดยรอบของธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เรียกได้ว่าการทำธุรกิจปัจจุบันมีความเป็นพลวัตมากกว่าในยุคเดิม สูตรสำเร็จการทำธุรกิจที่เคยทำกันมาจึงไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไป แนวคิดการทำธุรกิจในปัจจุบันจึงว่าด้วยการเตรียมการก่อนการลงทุนเพื่อศึกษาให้ได้คำตอบเบื้องต้นก่อนว่า การลงทุนของธุรกิจไม่ว่าจะเป็น การเริ่มทำธุรกิจใหม่ หรือลงทุนขยายธุรกิจเดิมที่มีอยู่แล้วนั้นจะเกิดผลอย่างไรเรียกในที่นี้ว่า การตั้งไข่ของธุรกิจอย่างมืออาชีพก็เพราะว่าธุรกิจที่เริ่มลงทุนทำนั้นเหมือนกับการต้องหัดเดิน ซึ่งอาจต้องล้มลุกคลุกคลานก่อนที่จะยืนได้ และสามารถวิ่งไปได้ ผู้ประกอบการธุรกิจเองต้องคอยประคับประคองธุรกิจให้ผ่านช่วงตั้งไข่นี้ไปได้เพื่อให้ธุรกิจวิ่งไปข้างหน้าได้อย่างแข็งแรง การตั้งไข่ของธุรกิจจึงว่าด้วยการเตรียมการวางแผนที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ และนำมาประเมินว่าธุรกิจที่วางแผนขึ้นมานี้คุ้มหรือเปล่าถ้าจะลงทุนทำขึ้นมา แผนดังกล่าวเรียกว่า การศึกษาความเป็นไปได้หรือ Feasibility Study

ถึงแม้ว่าแผนการศึกษาความเป็นไปได้นี้จะไม่รับประกันว่าหากทำแผนแล้วธุรกิจจะต้องเฟื่องฟูไม่มีปัญหา แต่แผนการนี้จะช่วยให้ทำธุรกิจด้วยความมั่นใจมากขึ้น ความกังวลของผู้ประกอบการจะลดลงเพราะคาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ ที่สำคัญคือโอกาสของความล้มเหลวน้อยลงไปในเพราะมันถูกคาดการณ์ไว้แล้วซึ่งถ้าคาดการณ์ว่าไม่สำเร็จผู้ประกอบการก็ไม่ทำธุรกิจนั้น ไม่ลงทุน หากเป็นในทางตรงข้ามโอกาสแห่งความสำเร็จจะมีสูงขึ้น เหมือนกับการเลี้ยงดูเด็กอ่อนที่กำลังหัดเดินนั้น หากเตรียมการเตรียมความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก เช่น จัดสถานที่ให้เด็กเดินได้ไม่มีอะไรขวางอยู่ตรงหน้า หากพื้นที่เดินได้สะดวกและหากล้มแล้วเด็กไม่เจ็บมาก หากทำแบบนี้แล้วความเชื่อมั่นในการเงินจะมีมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเด็กที่กำลังหัดเดินจะไม่หกล้ม แต่ผู้ดูแลจะรู้ว่าถ้าเด็กหกล้มแล้วเขาจะไม่เจ็บมาก ความ

เชื่อมั่นดังกล่าวนั้นเป็นผลจากการเตรียมตัวอย่างถูกต้อง การทำธุรกิจก็เช่นเดียวกัน ถ้าทราบแล้วว่าทำแล้วธุรกิจมีโอกาสล้มเหลวได้ ทำไมผู้ประกอบการจึงไม่เตรียมตัวก่อน ความรู้และความเข้าใจในธุรกิจจึงเป็นด่านแรกสำหรับผู้ประกอบการควรต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อให้ทำธุรกิจได้อยู่รอดและรุ่งโรจน์

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นคู่มือสำคัญของผู้ทำธุรกิจทุกคน หรือผู้รับผิดชอบการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ตลอดจนนิสิต นักศึกษาที่ต้องเรียนรู้ด้านการบริหารธุรกิจ เพราะวิชาการบริหารธุรกิจจะต้องสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของธุรกิจ หนังสือเล่มนี้เหมาะที่จะเป็นคู่มือสำคัญในการวางแผนเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของโครงการซึ่งจะขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าแผนการนี้เป็นสิ่งสำคัญของธุรกิจมากที่สุด แนวการวิเคราะห์ในหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์ในมุมมองของนักวิชาการที่ต้องการให้เกิดการศึกษาขึ้นอย่างจริงจังในทางปฏิบัติ แนวคิดการวิเคราะห์จึงอาจดูยากสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเลย การวิเคราะห์ก็มีแต่ตัวเลขต่าง ๆ เต็มไปหมด ก็ขอให้ผู้อ่านตระหนักว่าถ้าไม่ศึกษาให้มีความรู้เบื้องต้นแล้วก็จะไม่สามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

สำหรับนักศึกษาหรือผู้ประกอบการที่ต้องใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ความเป็นไปได้แล้ว หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เข้าใจการศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนได้ดีขึ้นโดยเฉพาะความเป็นไปได้ด้านการเงิน ซึ่งต้องการความเข้าใจทฤษฎีด้านการเงินอย่างละเอียด เหมาะแก่การทำความเข้าใจในรายละเอียดของการศึกษาความเป็นไปได้การลงทุน และยังสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายเพราะจะมีตัวอย่างที่ใช้การคำนวณในโปรแกรมสเปรดชีทควบคู่กับการวิเคราะห์ด้วย รูปแบบของการนำเสนอในหนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจแต่ก็ให้มีสาระของการวิเคราะห์ได้ครบถ้วนตามหลักวิชาการด้านการเงิน

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ หรือ Project Feasibility Study¹ หมายถึง การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ โดยอาศัยการพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในอนาคตจากการมีโครงการ คำว่าโครงการในที่นี้หมายถึงการลงทุนในธุรกิจหรือการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรขององค์กรต่าง ๆ เช่น การทำธุรกิจใหม่ การลงทุนเพิ่มในธุรกิจเดิมที่ทำอยู่แล้ว หรือแผนการซื้อกิจการอื่น จากนิยามหรือคำจำกัดความนี้พบว่าการศึกษาความเป็นไปได้ธุรกิจนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญอยู่สองส่วน ส่วนแรกคือความเป็นไปได้ ส่วนที่สองคือตัวธุรกิจหรือโครงการ ความเป็นไปได้นั้นพิจารณาได้หลากหลายขึ้นอยู่กับผู้ประเมิน ผู้ประเมินบางกลุ่มที่เป็นวิศวกรอาจพิจารณาความเป็นไปได้ว่าโครงการวางแผนสร้างสะพานข้ามแม่น้ำที่มีความกว้างมากจะเป็นไปได้หรือไม่ด้วยการวางแผนการศึกษาความเป็นไปได้ทางวิศวกรรมที่สลับซับซ้อนมาก เช่น วิศวกรอากาศยานต้องวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของ

¹ Project Feasibility Study หมายถึง การศึกษาความเป็นไปได้โครงการของการลงทุนซึ่งเป็นการประเมินถึงความคุ้มค่าของโครงการที่ได้ใช้เงินลงทุน (หุฤทัย มีนะพันธ์, 2550 : 260-261) อย่างไรก็ตามในหนังสือเล่มนี้จะได้มุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการเงินเป็นหลักจึงเรียกว่าการประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการ

การส่งยานอวกาศที่ควบคุมโดยหุ่นยนต์เป็นต้น อย่างหลังนี้เป็นการวิเคราะห์ที่ต้องการความแม่นยำมากทีเดียว จะเห็นว่าความเป็นไปได้ในแง่วิศวกรรมนี้คือการพิจารณาครอบคลุมไปถึงเทคนิควิธีการต่าง ๆ

ในทางธุรกิจ ความเป็นไปได้หมายถึงการประเมินว่าโครงการหรือธุรกิจนั้นสามารถทำได้หรือไม่ ถ้าทำได้แล้วจะมีกำไรที่มั่นคงในอนาคตหรือไม่ และผู้ลงทุนจะได้อะไรจากการทำธุรกิจ ความเป็นไปได้ทางธุรกิจยังแยกย่อยไปอีกว่า ธุรกิจนั้นคุ้มค่าทางด้านการตลาดหรือไม่ คุ้มค่าด้านการเงินหรือไม่ หรือเป็นไปได้ในด้านการจัดองค์กรหรือไม่ หรือคุ้มค่าในทางการเงินหรือไม่ รายละเอียดของเนื้อหาส่วนนี้จะพิจารณาในส่วนต่อไป

องค์ประกอบที่สองของคำว่า การศึกษาความเป็นไปได้โครงการ ก็คือคำว่าโครงการ โครงการในที่นี้จึงเป็นการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา เช่น โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ โครงการผลิตรถยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงจากพลังงานชีวภาพ หรือโครงการทำธุรกิจผลิตยาสมุนไพร โครงการอาจหมายถึงการลงทุนของธุรกิจเดิมที่จัดตั้งมาก่อนแล้ว เช่น โครงการซื้อเครื่องจักรใหม่ โครงการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น หรือโครงการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียของโรงงาน

ความเป็นไปได้ของโครงการที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้มุ่งเน้นที่จะอธิบายถึงการวิเคราะห์ความคุ้มค่าด้านการเงินของการลงทุน ซึ่งอาจเป็นการลงทุนในธุรกิจใหม่ ๆ หรือการลงทุนขยายธุรกิจเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือเป็นการผลิตสินค้าใหม่ขึ้นมาในธุรกิจเดิม โดยสรุปแล้วหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ท่านเข้าใจถึงเรื่องของการวิเคราะห์ความคุ้มค่าด้านการเงินซึ่งเป็นหัวใจของการตัดสินใจเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ

เนื่องจากการทำธุรกิจมักต้องอาศัยทรัพยากรเป็นจำนวนมาก (เช่น เงินทุน บุคลากร เครื่องจักร) การทำธุรกิจจึงต้องมีการประเมินความเป็นไปได้ของธุรกิจหรือโครงการเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการทำธุรกิจและพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุนตามโครงการนั้น การศึกษาถึงความเป็นไปได้ธุรกิจถือเป็นการตัดสินใจทางการเงินสำคัญสำหรับเจ้าของหรือผู้บริหารที่ทำหน้าที่เป็นแทนเจ้าของการตัดสินใจทางการเงินประการสำคัญคือการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน คือการใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ถ้าเป็นการลงทุนซื้อสินทรัพย์บางอย่าง เช่น สินทรัพย์ที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง ผู้ประกอบการคงไม่ต้องมาเสียเวลาวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ ทางวิชาการเรียกการตัดสินใจการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ถาวรนี้ว่า การประเมินโครงการลงทุนหรือการจัดทำงบประมาณลงทุน (Capital Budgeting) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตัดสินใจทางการเงินที่สำคัญเรียกว่า การตัดสินใจลงทุน (Investment Decision) ของธุรกิจ

เตรียมตัวประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ

การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการอาศัยการวิเคราะห์หลายด้านซึ่งผู้ประเมินต้องมีความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะวิเคราะห์โครงการนั้น ๆ การเตรียมตัวที่สำคัญของเจ้าของธุรกิจหรือผู้มี

หน้าที่วิเคราะห์โครงการคือการเตรียมความรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเป็นไปได้ หากสรุปองค์ความรู้ที่ต้องการเพื่อที่ผู้ประเมินจะสามารถประเมินความเป็นไปได้ของธุรกิจนั้นพบว่าองค์ความรู้ที่ต้องการจะประกอบด้วย

1. ความรู้ในภาพรวมของโครงการ เช่น ประเภทโครงการ ปัจจัยแวดล้อมโครงการ ลักษณะของโครงการ ผลจากการประเมินโครงการ ความรู้ข้อนี้ช่วยให้ท่านทราบเกี่ยวกับการลงทุนในโครงการนั้น แบ่งเป็นก็ลักษณะ ก็แบบเพื่อจะได้วางแผนการวิเคราะห์ได้ถูกต้อง ความรู้ในภาพรวมนี้ก็คือการพิจารณาสำรวจโดยเบื้องต้นของโครงการที่จะทำว่ามีรายละเอียดเป็นเช่นใด

2. ความรู้ของการประเมินความเป็นไปได้โครงการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด การผลิต การจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมหรือด้านการเงิน

3. ความรู้เกี่ยวกับต้นทุนเงินทุนของกิจการเป็นความรู้ที่สำคัญมาก เพราะมีผลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการ ต้นทุนเงินทุนนั้นหมายถึง ต้นทุนของแหล่งเงินที่นำมาใช้ในธุรกิจ เช่น นำเงินจากเจ้าของก็มีต้นทุน นำเงินมาจากการกู้ยืมก็มีต้นทุน เหล่านี้เรียกว่าต้นทุนเงินทุน ซึ่งจะถูกละเลยถึงอย่างละเอียดในบทต่อไป

4. ความรู้ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ เช่น เกณฑ์ ระยะคืนทุน เกณฑ์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เกณฑ์อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ เกณฑ์เหล่านี้จะเป็นตัวช่วยตัดสินใจได้ว่าโครงการที่วิเคราะห์นั้นคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่ เกณฑ์การตัดสินใจจึงเป็นเสมือนกฎเกณฑ์ที่จะบอกให้ทราบว่าควรจะตัดสินใจอย่างไรในโครงการนั้น ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกณฑ์ที่แตกต่างกันเหล่านี้จึงเป็นประเด็นสำคัญ นอกจากนั้นแล้ว เกณฑ์การตัดสินใจที่มีอยู่หลายเกณฑ์ก็มักทำให้ผู้วิเคราะห์เกิดปัญหาว่าควรจะใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินใจและยิ่งถ้าเกณฑ์ต่าง ๆ นี้ให้ผลการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันแล้ว ผู้วิเคราะห์ควรจะมีมติถือเกณฑ์ใดเป็นเครื่องมือตัดสินใจ นอกจากเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขแล้วการประเมินความเป็นไปได้โครงการนั้นต้องพิจารณาปัจจัยที่ไม่สามารถประเมินออกมาเป็นตัวเลขควบคู่ไปด้วย เช่น ทักษะผู้บริหาร ความน่าเชื่อถือของธุรกิจ

5. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดที่จะเกิดขึ้นของโครงการ เพื่อนำไปใช้จัดทำงบการเงินล่วงหน้าของโครงการ ความยากของการจัดทำอยู่ที่การวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์ตัวเลขต่าง ๆ ในอนาคต ซึ่งถ้าประเมินผิด การวิเคราะห์ก็ย่อมผิดไปด้วยแน่นอน ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดจึงเป็นอีกเรื่องที่มีความสำคัญมาก

6. ความรู้ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องของโครงการ ส่วนนี้เป็นอีกส่วนที่มองข้ามไปไม่ได้เพราะจะทำให้ผลการวิเคราะห์เชื่อถือได้มากน้อยขนาดไหน ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องหมายถึงโอกาสที่การประเมินความเป็นไปได้ที่ผ่านมามีโอกาสผิดพลาดมากน้อยขนาดไหน ปัจจัยใดเป็นเหตุหลักที่จะทำให้เกิดความผิดพลาดนั้น การตระหนักถึงความเสี่ยงทำให้การตัดสินใจลงทุนเกิดความรอบคอบขึ้น

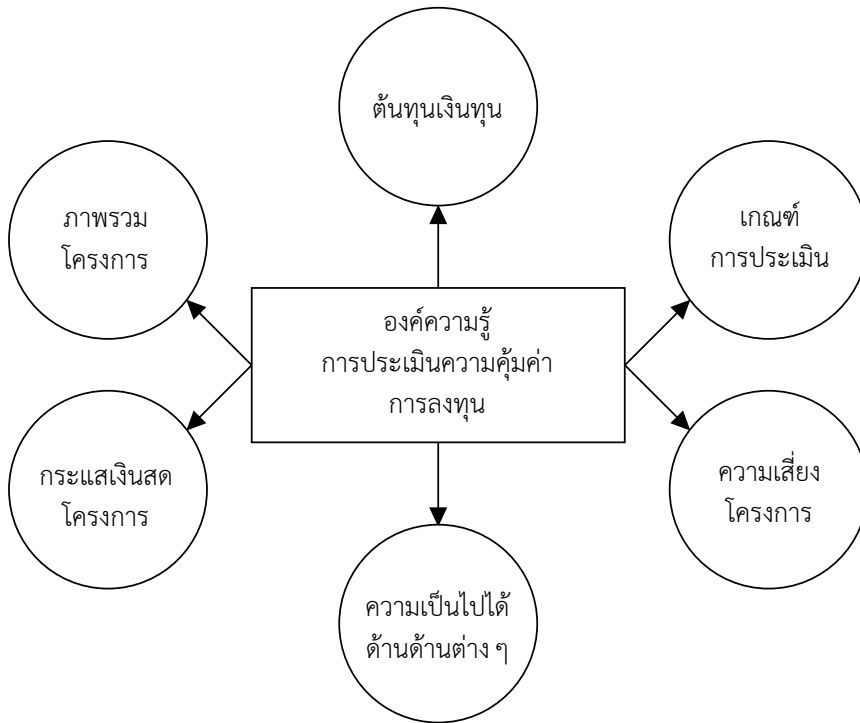
องค์ความรู้ทั้ง 6 ประการดังกล่าวข้างต้นเป็นพื้นฐานความรู้สำคัญของการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการภาพที่ 1 เป็นภาพสรุปถึงพื้นฐานความรู้ทั้ง 6 ประการนี้ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและจำได้ง่ายขึ้น

ประเด็นหลัก

สิ่งที่ต้องรู้ในการประเมินความเป็นไปได้ของการลงทุน

1. ภาพรวมโครงการ
2. ความเป็นไปได้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ต้นทุนเงินทุน
4. หลักเกณฑ์การประเมิน
5. กระแสเงินสด
6. ความเสี่ยงโครงการ

ภาพที่ 1 สรุปภาพรวมองค์ความรู้ที่ต้องใช้ประเมินความเป็นไปได้

ในบทต่อ ๆ ไปของหนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านได้มีความรู้ในแต่ละองค์ประกอบขั้นต้นไปทีละเรื่องจนสามารถที่จะประเมินและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการในขั้นสูงได้ เริ่มด้วยการกล่าวถึงโครงการและลักษณะของโครงการในบทที่ 2 ซึ่งจะทำให้เห็นกรอบของการวิเคราะห์ว่าโครงการที่จะลงทุนแบ่งเป็นกี่ประเภท ประเภทของโครงการลงทุนที่แตกต่างกันจะทำให้วิธีการวิเคราะห์แตกต่างกันด้วย กล่าวถึงภาพรวมของกระบวนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้โครงการซึ่งจะทำให้เห็นภาพสิ่งที่ต้องทำทั้งหมดก่อนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ บทที่ 3 เป็นการให้ความรู้ที่เป็นพื้นฐานการเงินที่สำคัญโดยการอธิบายเรื่องของมูลค่าของเงินกับเวลาเพื่อให้ทราบว่าเงินที่ได้ในแต่ละช่วงเวลานั้นมีความหมายแตกต่างกันซึ่งความรู้พื้นฐานนี้จะได้ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งในเรื่องของต้นทุนเงินทุนและการตัดสินใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในบทต่อไป บทที่ 4 จะได้อธิบายถึงต้นทุนเงินทุนและการคำนวณต้นทุนเงินทุน บทที่ 5 เป็นการอธิบายถึงกระแสเงินสดโครงการที่ต้องใช้เพื่อคำนวณความเป็นไปได้โครงการ การเตรียมข้อมูลเพื่อให้ได้กระแสเงินสดมาและจัดเตรียมกระแสเงินสดให้อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้องมีความสำคัญต่อผลการวิเคราะห์ บทนี้จะอธิบายถึงการเตรียมการเพื่อคำนวณกระแสเงินสดที่จะต้องใช้ในการประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการ ต่อมาในบทที่ 6 เป็นการกล่าวถึง การคำนวณความเป็นไปได้โครงการ ซึ่งจะอธิบายถึงวิธีการต่างที่นิยมใช้เพื่อประเมินว่าโครงการมีความเป็นไปได้หรือไม่ รวมทั้งอธิบายถึงจุดที่ดีและจุดด้อยของวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ประเมิน นอกจากนี้ ยังจะได้อธิบายถึงความขัดแย้งกันของผลการวิเคราะห์

รวมทั้งอธิบายถึงเหตุที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต่างกันอย่างหนึ่งซึ่งจะทำให้เข้าใจและระมัดระวังในการตัดสินใจ บทที่ 7 จะอธิบายถึงการประเมินความเสี่ยงของโครงการลงทุน บทที่ 8 อธิบายถึงโครงการที่ให้สิทธิในสินทรัพย์จริง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้ดำเนินโครงการมีทางเลือกขณะทำโครงการ และทางเลือกนั้นควรได้นำมาคิดมูลค่าด้วย บทที่ 9 เป็นบทที่กล่าวถึงการวิเคราะห์โครงการด้วยสังคมและสิ่งแวดล้อม และบทที่ 10 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายจะเป็นการสรุปภาพรวมการประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการ

สรุป

เนื้อหาบทนี้กล่าวถึงภาพรวมการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่ก่อตั้งมาแล้วหรือธุรกิจที่จะเริ่มดำเนินการใหม่ขึ้นมา ความหมายของความเป็นไปได้หมายถึงการพิจารณาถึงความคุ้มค่าที่จะทำหรือไม่ทำ การศึกษาความเป็นไปได้อาจเป็นการพิจารณาความคุ้มค่าในมิติต่าง ๆ ในหนังสือนี้ประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาคือ ความเป็นไปได้ในการเงินของการลงทุน

ความรู้ที่ผู้ประเมินต้องมีเพื่อใช้ประเมินความเป็นไปได้ด้านการเงินของโครงการคือ ภาพรวมของโครงการ ความรู้ของการประเมินด้านต่าง ๆ ความรู้เกี่ยวกับต้นทุนเงินทุน เกณฑ์ที่ใช้เรื่องของกระแสเงินสดและการคาดการณ์ ตลอดจนความรู้ในการประเมินความเสี่ยงโครงการ

